

NA-74

Somogyi Múzeumi
Képtár adattár

NA-74

Gyűjtő: Berlahe József

Gyűjtés ideje: 1957.

Tartalom: leírás

1 lap

Földrajzi mutatás; Hírvár

Számjel: XXVIII.

Iratgyűjtő

**MSZ 5617
PAPIRIPARI VÁLLALAT**

KISKUNHALASI GYÁRA

Leírás

Az egyes ltr. 81. tétel alá

1/1955.

81

MA - 74

Vizvár község monográfiája.

Vizvárról az 1555-ös évtől tudunk. Tahy Ferenc a XVI. század közepén itt a víztől és mecsaraktól védett helyen várat épített, mely 1555 november 17-én Zrínyi Miklós sürgetésére zseides őrséget kapott. Szigetvár esete után a zseides őrség megfutamodott, és a várat felgyújtotta maga után. A Zseidesek Horvátországba menekültek. Az 1900-as évek elején még megőrizték a várak helyét a Vizvár-Heresznyeai út közepén jobbra egy emelkedésen a Dráva magas partján. Az egykeri várból a törökök által készített út vezetett volna északi irányba egyenesen a Háromfára vezető út mellett lévő "Telek" nevű erdőben lévő, kasakut-hez, mely kut ma is ezt a nevet viseli.

A község eredetére nézve herváth község. Legrégibb nevek is herváth eredetre vallanak. Ilyenek: Kápis / Ma Kápos / Pankarics / Ma Pankász /, Pintár /Pintér/, Ruskovics 1738-ban Cserez, 1732-ben Kukuruzanyák, 1742-ben Loncsár. Ezeket a neveket már a régi latin nyelven írt könyvek is megemlítik./Ezek a könyvek a piébania tulajdonában vannak/ Az 1744-es években már székely eredetű nevekkel is találkozunk. Ezek a legrégebb székely eredetű nevek ma is megvannak. Ilyenek: Csíkváry / Ma már i-vel írják./ Denjén és Sándor nevek. Az 1820-as évek felé ismét székelyek vándorolnak be. Ezek: a Sass, Zeller és Csik néven szerpeinek. Utódaik ma is itt élnek. Az 1700-as évek folyamán erőszakkal szlávosítás volt. Ebben az időben a Zágrábi püspökséghez tartozott a falu. A szlávosításban nagyszerepe volt az egyháznak. Szláv Zágrábi ének és szertartás-könyvet hoztak be a papok. Az itt lakó magyarok is kénytelenek voltak alkalmazkodni hozzájuk.

1715-ben az országos összeíró bizottság megjelent e helyen, és csak néhány újabb telepest talált. Lassanként megszokasodtak és nagyobb jobbagyközösséggé szervezkedtek. 1726-ban Turisetti Lajosnak van itt nagy birtoka. 1726-ban gróf Prass Lajos a kegyur. Okirat szerint templomát építtetett a településnek tölgyfából a település közepén. Ekkor a település még teljesen a Dráva mellett lent a völgyben volt. Ekkor még Háromfalu a mai Háromfalu Vizvárhoz tartozónak mondják. 1731 augusztus 14-én már gróf Festetics Kristóf a kegyur. Háromfalu ekkor már telep néven említik. Időbeli adatok szerint 113 ház van Vizváron és 500 falu. Ezek a házak tartozó településnek összesen adatai. / 1738 jún. 3-án végzett vizitáció eredménye/ Temploma kőből van, a tornya fából. / A követ messziről kellett hozni, mert ezen a vidéken ké nincs./ A templom fala faludiszitással van díszítve. Rengeteg a faragás és a deszkára festett kép. A bejáratot és a kórusrészt is faludiszitással díszítették. Visszataszítók a figurák. Firhajzer József a tanító, aki ezért ma

kap semmit. Így harangozó is, és ezért kap járandóságot. Eddig csak a papok tanítottak. Ekker már 120 házat említ. Most már Máramfának hívják az eddigi Máramfalut. 1742-ben gabenaraktárról tesznek említést, amit a földbe ástak. Vallásilag 1777-ig a zágrábi püspökséghez tartoztak. 1777-től ez a hozzátartozás megszűnt. Ekker már a magyar lakosság kiharcolta magának, hogy a pap a templomba magyarul is prédikáljon. 1815-ben 1407 lakost számláltak Vizvárhoz tartozónak. A Népszámlálás a következő eredményekről számol be:

Vizvár:	456 felnőtt,	150 gyerek,	140 házas.
Bélavár	246 "	86 "	82 "
Zsitfapt.	110 "	77 "	72 "

Az 1916-ban a Vizvárhoz tartozó községek és puszták:

Heresznye

Vizvár:	Lakosok száma:	1538
Zsitfapta:	"	267
Spinepta:	"	63
Janapta:	"	508
Állomás Őrházak "		64

Település:

Első ízben alkalmazkodott a foglalkozásukhoz, mely halászat volt. A település a folyó szélén a víz partján terül el. ~~Itt a lakóházakat fából készítették. Fűzfával fentük körül, és sárral csapkodták be. A ház teteje szalma vagy nád volt. A lakásban nyílt tűzhe-lyet készítettek.~~ 1954-ben Gerlecz János házában még nyílt tűzhe-lyet készítettek.

Az állatok számára készült az akol. Annyanban különbözik a lakóháztól, hogy oldalát nem tapasztották be sárral. A gabona-csúrt földbe állítyesztették.

Földbirtok megosztása.

1731-től a föld legnagyobb része a Festetics grófok birtokában volt. 1919-ben Festetics herceg földjét felosztották. A szegényebbek a rossz földet kapták. Földosztók voltak ekkor: Dulcs Antal, Sass István és K. Pap Vendel. A Szőlő melletti dűlőt a szegényebbek között osztották föl. Még ma is Proletár dűlőnek nevezik. 1945-ben a nagybirtokot teljesen felosztották. A Földosztó bizottság tagjai: Elnök: Kulcsár István. Tagok: Varga Márton, VARGAVYHOSY Péntes Gábor, Gergulás Márton, Dembi János, Dombi János. Az Ujpusztai részt és a templomföldet

esztették.

A lakosság legnagyobb része már az 1700-as évektől fogva földművelő. Egyik része birtokos, a másik része napszámos földművelő. A birtokosok a lakosságnak általában 2/3 részét képezik, de jórészenek nincs annyi birtoka, hogy annak termése háztartásához, és gazdaságához elegendő legyen. Azért ezek, valamint a napszámosok is az uradalomlás és a nagyobb birtokoknál részes földet művelnek. A földbirtokosok kihasználják a szegény népet, kik a földszabadulás előtt mindig kukoricás kenyert ettek. A napszámosok ezenkívül nemesek helyben, hanem a közeli földbirtokoknál keresnek munkát, sőt esepertekben az ország különböző helyeire is elmennek, tavaszi, aratási, őszi munkákra, mikor több hónapot töltenek távol, ami nem a legjobb erkölcsi hatással van, főleg a fiatalokra nézve. Kevés föld híján a nép általában szegény. A régi szokásokhoz görcsösen ragaszkodik. Minden újítással és haladással szemben bizalmatlan, még akkor is, ha annak előnyét tapasztalja. A gazdasági gépek használata csak a legutóbbi években kezdett térni hódítani.

1949- éssén megalakult a Vörös Csillag T. Sz. Cs. Elnöke: Varga KKI Márton volt. 1951 -ben az egész falu lakossága belépett a Termelőszövetkezetbe, mely ekkor a "Béke" nevet vette fel. A termelőszövetkezet vezetősége azonban nem felelt meg feladatának, és így a tagok nagy része a Kormányprogram kibocsátása után kilépett, s mint egyéno gazda működik.

Népsűrűség.

A régebbi években a szaporodás sokkal nagyobb volt, mint most. Ezeőtt ötven évvel az évi szaporulat száma 50, 60, sőt 70 gyermek volt. Jelenleg 20- 25. Gyakran volt diftéria, himlé és tifusz járvány a faluban. A sok betegséget a szegénység és a sokszori tűzvész okozta. Többször is leégett a falunak némelyik része. 1852 április 21-én az iskola, a templom és 32 ház leégett. Ugyanis a közeli téglaszínpén marhákat őrző gyermekek tüzet raktak, a téglaszín kigyulladt, és a nagy északi szélben a tűz tovább terjedt, s alig egy óra múlva leégett a község egyharmad része. Ezt az esetet Lencsár János akkori plébános feljegyezte. 1877-ben községben ismét tűzvész pusztított. 1911-ben pedig az egész Dráva utca leégett/ Nagypórtéken/ Heresznyei gyermekek, akik vendégségben voltak rokonaiknál, gyújtották meg. Az 1920-as években elég sok volt a községből a kivándorló. A munkanélküliség miatt és az alacsony munkabérek miatt vándoroltak ki. Ebben az időben vándorolt ki Kutnyák

Mihály, Drával István akik négy év után visszatértek. A nép műveltségén igen egyszerű. Továbbtanuló a földszabadulás előtt nem is volt. A népszorgalmas, azonban az alacsony munkabérek sokszor elkeserítik és így a szeszese ital fogyasztására adják magukat. Szőlőtermelés elég kevés

4

azonban a kecsnák láthatottak. A berkimérés joga egyidőben a plébánia kezén volt. Nemcsak a ber sör, de a pálinka is fegy. Az utóbbi a kelletténél is jobban. Az asszonyok is szívesen mennek a kecsnába mulatni, erről leszek szektálni őket nehé. Az egyke rendszer elterjedve nincs. Az öregeket akik dolgozni nem tudnak, a gyermekek magukra hagyják. Sajnos ez még a mestani években is előfordul. A szülők a gyermekeket idősített befogják már a gazdasági munkákra. A helytelen táplálkozás miatt a falu nagy-része beteges. A taláncosságban elterjedt betegség a tüdőbaj és a trachoma. Egészségtelen az építkezés. A házakon kicsi ablakok vannak. A friss levegőtől idegenkednek. Helytelen a konyha előtti sütőt verandának az építése. Konyhájukba napfény alig jut. Így könnyen terjed a tüdőbaj. A felszabadulás után ezeket a népbetegségeket kezelik. A Lakosság könnyebben beszerzi a tüzelőjét, mint régen. Így és a felvolágozó munka alapján már nem fél a friss levegőtől. A művelésnek az 1945-ös földosztás alkalmával kaptak földet. Varga János 9kh, Varga Márton 12kh, Péntes Gábor 7kh, Levász Jánosné 8kh, Kis János 7kh, Pintér János 7kh. Árverést a múltban nem tudtak csinálni, mert a parasztság az előlvevőkre szánt dolgokat nem vette meg.

Nemzetiségi

Lakei a török járás után hervátok. A papek szívesítják a magyar eredetű lakosságot. Vallására nézve a község katolikus. A község lakói ma is beszélnek a horvát nyelvet. Különösen az öregek. A betyár világ ezen a részen is fénykorát élte. A betyárokat a földesurak is segítették. A betyárokat rendszerint kanásznak fogadták fel a földesurak akkor, ha az általuk megállapított mennyiségű disznót leadták. A földesurak menleveleket adtak a kanásznak. A kanászok éjjel is legeltettek. A faragások örökítették meg a betyárvilágot. A betyárokat az öreg pászterek úgy jellemzik, mint a hazájáért küzdő, hazáját védő emberek, akik leginkább a katonaság vagy a földesur sanyargatása alól menekültek el. A jókat becsületeseket segítették a szegényeket, az urakat és a gazembereket agyonverték. Csapatokba verődve leginkább ^{mint} pászterek járták az erdőt, átmentek a Horvátországba, vagy a Heliósfai lénian hajtották az állatokat. A ~~Ketős~~ tés csárdába, amelyből már csak az egyik épület áll, tértek be a betyár mulatozni. Puskó Pista, Savanyu Józsi / szeretője: Répa Rezi / éltek ezen a vidéken.

Állattenyésztése, növényvilága:

Leginkább kukoricát termeltek, mert ez a növény szereti az itteni talajt. Sertésenyésztésük az országban híres volt. Legelője a községnek elég

kevés volt mindig, azért az állattenyésztés többi fajtája nem nagyon volt rágzott. Még lótenyésztésük volt híres. Főképpen Muraközi lovakat tenyésztettek. Ipari növények termesztésével is foglalkoztak. Kendert és lenet termesztettek. Kenderből és lenből vásznat szőttek, aminek himzése szilvós jellegűt visel magán. Fekete és piros himzéssel díszítették.

Szekács és viselet.

Az 1900-as évek elején még voltak fonók. Csak a menyecskék jöttek össze, az 1850-es években jön be a bő gatyka. A férfiak a következő ruhákban jártak: Fekete kalap kis széllel, buggyos ujjú ing, 1900-ig zsinorral utánna gombbal. Fekete mellényt fekete gombokkal díszítve hordtak. A pászterek "futtyos pitykével" hordták, a szegényebbek becskört hordtak, a módosabb gazdák oldalvarrásos calzmat. Hétköznap csattos becskört, vasárnapi lábraterelés szíjjal hordták a becskört.

A lányok fegas hajviseletet hordtak, amit szappanos vízzel készítettek. Diszes csatokat tűztek a hajukba. Vagy cepföt viseltek, vagy pedig hajukat körütekerték. A menyecskék fekete vendégkontyot hordtak, az idősebbek előrekötés kendőt hordtak, a fiatalabbak hátrakötészet. A bluzuk fehér volt, mely összehúzással esipkével vagy rátéttel volt díszítve. Alul pendelyt hordtak mely térdig ért. Alsónadrágra az 1920-as évektől emiélkeznék. Az 1870-es évekig a felső szeknyájuk fehér volt. Ettől kezdve színes ruhák felsőruha jön divatba, piros és virágos. Nagyritkán hordtak becskört. Az 1920-as évektől cipőt hordtak.

A táncba való viselet piros szeknya fehér bluz, kék kötény. Rozmaringot virágot, bresztüt és gyöngyöt tűztek magukra. Az alsó ing ki volt szilvesze. Tánc közben zsebkendő volt a kezükben, melyet szépen ki himezték. Hatvan évvel ezelőtt mezitláb, majd fehérgemebes cipőben tén celtak. Fiúk, lányok /gyerekek/ szeknyában jártak. Ezek kék, vagy piros színűek voltak. A módosabbak szövetségű, a szegények vászemből készítették ruhájukat.

Szekácsok:

A szekácsok munkaikalmakhoz és a nagyobb ünnepekhez kapcsolódtak. Családi és vallásos jellegű szekácsok voltak. A munkaikalmakhoz tartozó szekácsok leginkább tollifosztás, kukericafosztás, szüretés aratásnál voltak meg. Nagyobb ünnepek közül Huszagyót Karácsonyt, pünkösödöt és a v bucst ünnepeiték meg. Családi szekácsok: Névnap, esküvő, keresztelés, kézfogó. Vallási jellegűek voltak az egyházi ünnepek.

Tollifosztás: A háziasszony mikor már elegendő tollat szedett össze fosztókat hív. Szomszédokat, rokonokat és dalos fiukat kik énekekkel csalogatják a lányokat. Fosztás közben vig a hangulat. Énekelgetnek és társasjátékokat játszanak. A végén a háziasszony a fosztókat megvendégeli. Asztalgyümölcs, sütemény kerül elő, a fiúk részére bor is. Majd megszólal a citera, és kezdődik a tánc. /A citera, tambura jellegzetes hangszere a vidéknek.)

Karácsonyi szekács: Ez a szekács inkább a munkához kapcsolódik.

Szent éjjeli szalmát visznek a szobába és azon alszanak. Az asztal alá

szénát tesznek. Az asztalra lószerszám ekevas, rezs, buza, árpa, sarkat-
ira buzakenyér kerül. Ezt mind azért tették, hogy az ujjászületett Jézus
időseivel, bőséges termés legyen.

Névnapiakon leginkább a barátok, rokonok a vendégek. Az ünneplők haj-
nalban mentek köszönteni, ezért pálinkát kaptak. Az ünnepséget leginkább
a szőlőben tartották, többnyire csak a férfiak vettek részt, tehát
csak a férfiak névnapját ünnepelték meg. A vadászektól vadat vettek,
meiyet maguk készítettek el. Vittek zeneszerszámot, és reggelig tartott
a mulatság és a tánc. Szekásos népitáncot táncoltak. Ezek: Kisszóktánc,
Sapkatánc, Kanásztánc és a Verbunk.

Mulatságokon az itt ismert régi dalekat énekeltek. Ezek:

- Sárga csattos a cipőm...
- Kis Juliska udvarában...
- Csillagok csillagok...
- Sej ha kimegyek én a rétre...
- Kinek nincsen aprófája...
- Üröm, üröm, fehér üröm...
- Hezz bort kecsamáresné...
- Három levele vagyok az epernek...
- Ritka buza bura hajtja a fejét...
- Ha bemegyek a vizvári...
- Nem ériet a baresi malom.

A dalek legtöbbjét már csak az öregek ismerik.

Luca napján a gyerekek ketyeini szektak. A háziasszony a ketyelő gyermek
fejére kukoricát hint, hogy sek csirke legyen.

Mikor a gazdaasszony tyuket akar ültetni, az összes tejjást egy férfi-
kalapba rakja, s mikor a kanász hajt át szalad velük az utcán. Azzel az
eljárással minden tejás fias lesz, s ha még hozzá a tejásokat egyszerre
önti ki a kalapból a fészekbe, akker valamennyi egyszerre fog kikelni,
és a legtöbb kakas lesz. Mikor a gazdaasszony nézi a tejásokat, hogy
fias e, nem szabad beszélni, mert a ketyő mind megissza a tejjást. Ha
ketyős van a háznál, és valaki vizet kér a háznál, ivás után nem üi
le, akker szintén megissza a ketyő a tejásokat. Tyuket csak reggel jó
ültetni, mert akker kerán kéinek a csirkék. Tavasszal meilött tyuket üi-
tetünk, nem jó tejjást kiadni a házból, mert akker a miénk nem kel ki.

Az itteni nép nagyon babonás. A szereimi igézet és bosszuállás indula-
taiba is beleszól a babona. Ha a leány meg akarja nyerni valamely legén-
szereimét, különféle növényekből főzött itainak néhány cseppjét pogá-
csába önti és megeteti a legénnyel. Ha az asszony akar az ur lenni a há-

háznál, megszáritja ivak csibét / a tejjásba fult csibét/ perrá törli, és

titokban a férje ételébe keveri. Ha valaki haragosának felszedi a láb-
nyemát, és beledobja a kutba, akker haragosa sörvadásba esik és meghal.

Ha a tűzhelyen besározza ezt a lánymet, vagy zacskóban füstre akasztja, akkor az illető rettenetes fejfájásba szenved, ahányszor ezen a tűzhelyen tűz ég. Ma már ezeket a babonákat nem mindenki hiszi el.

Cigány és sváb lakosság e vidéken nincs.

Gazdasági élet földrajza:

A lakóhely területének mai megosztása: Erdőterülete: 14
 Legelő területe: 21
 Szántó: 2575 km²
 Rét: 115 "
 Szőlő: 18

Leginkább kukoricát és burgonyát termelnek. Ezekivül rezsot, Kisebbrészen dehányt, ricinust, szarvaskerepet, napraforgót termelnek. Piacra nem termelnek, mert a piacok nagyon messze esnek a községtől. Az erdő fájának nagy része akác, Kisebb része tölgy. Az erdőben található gombát nagyban a helyi erdészeti vásárolja. A fűzesekben található vesszőkből a nép kosarat fon.

A közlekedés szállítás a kövesuton benyelődik le. A kövesut 1935-ben készült. 1952-ben a kövesutat Bélavárig kibővítették. A községnek vasúti autállomása van, mely 1860 körül épült. A Drávan rendes közlekedés a múltban sem volt. *Csar tubajár közlekedés Rivállamára a rézséper volt. Vízimalom is működött.*

Kulturális élet:

A múltban a nép kulturális színvonala nagyon alacsony volt. A gazdák a Gazdakörben gyűltek össze. Persze ide csak a módosabb gazdák jártak, mert fizetni kellett, a szegényebbek fizetni nem tudtak. 1945 előtt általában csak két tanító működött Vizváron. 1945 után a falu kulturházat kapott. A tanítók létszáma ötre emelkedett. Ma már analfabéta a községben csak kétféle található. Mezőt villanyt, patikát, állatorvost, védőnőt, mélyfúrású kutatót, kapott a község. Tanácsüléseken felvilágosító előadásokon a község lakossága aktívan részt vesz. A községnek több ipari tanulója és középiskolai tanulója van. Kiss István középparaszt fia a Lenin egyetemen tanul. A lakosság a kormányprogram által megjelölt uton halad.

Vizvár község 1945 március 28-án szabadult fel. Ezen a napon helyi csapatok harcoltak. A felszabadító csapatok elé, Farkas János felhívással vitt, mepadásul jelöl.

Természeti viszonyok.

Kislakulása története.--Községünk környékével része annak a tájegységnek, mely a földtörténet ókorában vízzel borított terület volt. Ez geológiailag a devon-korszak elejére esik.-- Az ezt megelőző idők geológiai állapotáról alig lehet a következtetésre is adatot fellelni. Annyi közismert, hogy a nagy vízárdat előtt itt a Variszkuasi hegyrendszer húzódott, melynek hazai részét a geológusok Magyar Ösmasszivumnak nevezték, ami kopott gerincű volt már és a harmadkor miocénjében lassan elsüllyedt. A süllyedés nyomán támadt nagy medencét a későbbi korok töltötték fel ismét. Sok idő, sok és hosszú geológiai korszak és kor mulott el, míg tájunknak a mai időkbeli alakja kiidomult és sima lapja kialakult. A geológusok által elfogadott tény, hogy a pliocén-beltenger feltöltődésével kapcsolatban alakult ki a többi folyómederrel együtt a Drávameder is. Hogy ezen egyes korok, illetve korszakok sokmillió évet jelentenek egyenként is, az a geológiai gondolkodás számára nem jelent meglepetést.--A folyómeder lassu kialakulása következtében a felszín további alakulata már annak következménye, olyértelemben, hogy hatalmas hordalékanyagának egy részét itt volt kénytelen lerakni, amivel ellátta községünk határát is. A pleisztocén ismét rányomja bélyegét tájunkra is. A száraz-hidegre változó klímajegesedést hoz Középeurópára, vele együtt Dunántulra is, ami itt az eddigi növényzet elcsenevészését eredményezi. A steppés pusztaságok hazájává lesz tájunk, melyen a szélviharok szakadatlan dühöngése lesz szokásos. A meginduló porhullás, majd a löszképződés községünket is érinti, ahol ugyancsak jelentős réteggé alakult ez a hosszú idők folyamán. Ebből idők folyamán jó termőtalaj alakult. Ezen kor nagy állataiból községünk környékén leletet nem találtak.-- A község határának jelentékeny részét jelenti a közvetlen-Drávameder, ill. árterület. A Dráva teljes árterület mintegy 12-15 km szélességet jelent, melyből a hozzánk eső rész községünkönél különlegesen keskeny. Hozzá tartozik azt is tudni, hogy a Dráva folyásának itt van a középszakasza, tehát folyása erős, amiből ez is érthető, hogy a hordalékos anyagban fekvő közvetlen medrét szeszélyesen változtatja.--Az 1910-es években a főmeder a mai Lenin-utca nyugati sorának támadott és erős partvédelmet kellett kifejteni, hogy ne veszélyeztesse a házsort. A telekvégeket már elmosta a víz.--Ma: alig 40 év után több száz méterrel távolabb és ezen irányra épen merőlegesen halad a fővíz. A régi helyen csak egy elposványosodó holtágat hagyott.--

A Dráva folyón kívül csupán egy kis időszakos patakja: a Zsitvica huz vonalat községünk határában. ÉNY-i irányból, Bolhás határából indul és az csapadékos évszakokban rendelkezik vízzel, valamint a hóolvadások idején. A patak keskeny csikja rétet nyújt végig a sima mezőségben; róla érdemes feljegyezni, hogy 1939-ig medre a község belterületét szabta ketté, azonban ekkor az állomás felvezető országút átvágásával medrét átirányították a Dráva holtágába, mert annyira szélesítette a laza medrét, hogy már komoly veszélyt jelentett a falu közepén fekvő országuti nagyhíd és a község házs-épület csoport számára.--Igy a nagy

szagátómunkát az országuti átvágástól a régi zsidótemetőig végezte el mintegy 10 m-es mélységben és még nagyobb szélességben. Határunk teljes sík tábláját csak a patak és főképen az említett Dráva-folyó medre terítja, egyébként pár jelentéktelen homokbuckától eltekintve teljesen sík. Minőségre nézve javarészt sovány homok és csak jelentéktelen kiterjedésben található kötöttebb, jobbminőségű talaj. Állóvíz határunkban nincs. Községhatárunk egész táblája DNY-i irány felé észrevehető átlagos lejtést mutat. A Dráva tulsó, jugoszláv oldala ennél fogva általában és jelentősen magasabb fekvésű. Még csak dombos, vagy halmos részek is csak viszonylagosan érve találhatók a határban, melyek csak a Dráva-vájtja mélyedéshez viszonyítva jelentősen kiemelkedést valamennyire. Forrásvíz sincs a határban, csupán egy helyen, időszakosan található, a Megerszakadók oldalában, a falutól DK-i irányban, mintegy 1,5 km-re.

.....

Csapadék szempontjából az Adria hatásterületébe esünk, másodlagosan az ÉNY-i irány felé az német tenger felé lát el terhes fellegekkel. Keleti-ÉK-i irányból ha a nagy ország síkságról tör be a légáramlat, akkor csak hűvös, hideg csapadékhoz, lehűléshez jutunk, tartós csapadékkal. A mennyiségileg jelentősebb csapadék a Földközi tengertől indul hozzánk. Évi csapadékmennyiségünk 800-900 mm között állandósul, de vannak ennél csapadékosabb évek is. Községünk homokos talaja még több csapadékot kívánna. Az év csapadékosabb szakai: május és október hónapok, télen inkább december-január. Községünkben nincs feljegyezve szélsőséges, csapadékokozta katasztrófális eset. Viszonylag elégséges csapadékként magyarázza a nagy folyók közelsége, valamint az a körülmény, hogy határunk vegetációja elég dúz, erdőmennyiség közelünkben jelentős és ez még csak állandóan fokozódik az utóbbi időkben természetesen. Erre nagy szükség is van, mert 10 évvel ezelőtt a fasiszta német rablőháború idején erdönket jelentős mértékben vandál módon irtotta és kirabolta az igazi ellenség, aminek helyrehozatala, kipótlása van most folyamatban.

Hőmérséklet tekintetében országunk déli megyéinek viszonyaival egyezünk meg. A ködös, párás levegő általában elég gyakori. Ez a körülmény, valamint a homokos talajviszonyok teszik érthetővé, hogy gabona- és szőlőtermelés tekintetében nem számottevő hely községünk, sőt határozottan gyengének nevezhető. Természeti adottságunknál fogva a burgonya és a kukorica képezik a legfőbb gazdasági növényeket. A gabona igen gyakran a köd és aszály miatt gyenge eredményt mutat. Így a káposzták képezik a fő jövedelemforrást a mezőgazdaság számára. Említésre méltó még a községben újabban jelentkező és már egy-két helyen jelentőségre növekvő gyümölcstermelés. Többnek van újtelepítésű gyümölcsöse. Egyre jobban foglalkoznak az intenzívebb gyümölcs- és szőlőtermesztéssel, egyre többen szerzik be permetezőgépet a növényápoláshoz. A burgonyabogár még nem érintette határunkat, ellenben annál nagyobb mértékben pusztít az amerikai fehér szövőlepke hernyója. Gyenge gabonatermelésünk el-

lensúlyozására szükség lenne fokozottabb állattenyésztésre, ami a múltban fejlett is volt. Azonban ezt most erősen csökkenti az a körülmény, hogy a az itt megvalósított határzáró vonal megfosztja a határt a rétektől és a takarmánytermő területek egy jelentős részétől, valamint az annyira nélkülözhetetlen legelőterületek majdnem teljes egészétől. Ez egyenesen katasztrofális a község lakosainak állattenyésztése és általában a gazdálkodása szempontjából. - E téren is a nagyüzemi gazdálkodás mielőbbi és alapos megszervezése nyújt ígéretet a helyzet megjavításához. -

Utak, közlekedés. - A Drávamedérrel párhuzamosan fut kövezett ut Heresznye, illetőleg Bélavár felé, míg Háromfa és Taranyon át Nagyatád felé nincs kövezett utunk. Piaci lehetőségünk kevés. Az első világháború előtt kőpáráttal összeköttetésünk volt az akkori Horvátországgal és így Vizvár élénkforgalma átkelőhely volt, melynek vásárai igen forgalmasak voltak, ami sok gazdasági eredményt biztosított a lakosság számára. Ez az összeköttetés és átmenő kereskedelem az első világháborúval megszűnt. Azóta vásáraink /évi 2/ erősen forgalmatlanabbak. - Nemegyszer képezett komoly tervet a Drávának Vizvárig szabályozása. Ez legelőször a helybeliek oktalan ellenszegülése, majd a kedvezőtlenre fordult nemzetközi helyzet ezideig megakadályozta. - Az első világháború előtt gyakran érkeztek Ausztriából tutajos faáru, fűrészeltáru-szállítmányok, melyek jelenleg ugyancsak szünetelnek a nemzetközi helyzet miatt. -

Mindezen gazdasági hátrányosságok ellenére is a második világháború után következő években, amikor népi-demokratikus államrendünk vette kezébe a vezetést, községünk igen gyors fejlődésnek indult. Ugyanis egy-két év alatt és egészséges anyagokból 21 lakóház épült fel jó telephelyen és még néhány van jelenleg folyamatban, várva a tavasz beálltát. Ilyen rövid idő alatt ennyi ház még nem épült fel e községben! Egészen új és fejlődőképes utca épült ki: a Szabadság-utca!

Vizváron, 1955. év januárjában. -

Berlák Józsefne
Berlák Józsefne
igazgató. -